

Karakter in achtvoud

Een polyfone Moog is voor velen een mooie droom. Nu die droom werkelijkheid is geworden rijst de vraag of dit vlaggenschip van Moog de verwachtingen kan waarmaken.

door **Si Truss**
redactie@interface.nl

In 2018 presenteerde Moog hun eerste echte analoge polysynth in tijden: de Moog One. Die in 6-stemmige en 8-stemmige uitvoering verkrijgbare keyboardsynth was een echt beest dat de klassieke Moog analoge elementen combineerde met digitale modulatie en een wagonlading modulatieopties. Erg overtuigend, maar met een prijs tegen de 6.000 euro voor de 8-stemmige versie simpelweg onbereikbaar voor de meesten van ons. Wellicht een van de redenen voor Moog om 'm uit productie te nemen.

Nieuwe muze

Nu is er dan de Muse, het nieuwe polyfone vlaggenschip van Moog's collectie analoge synths. Veel van de eigenschap-

pen van de Moog One komen we opnieuw tegen, zoals acht analoge stemmen, multi-timbrale opzet – weliswaar 2- in plaats van 3-voudig – en een net zo flexibele benadering van modulatie, maar wel wat minder uitbundig dan bij de One. Gelukkig valt de prijs met 3,5k ook een stuk bescheidener uit. Niet bepaald budget, maar concurrerend met vergelijkbare polysynths.

Het uiterlijk wijkt wat af van de meeste recente Moogs. Synths als de Sub-37, One en MiniMoog Voyager waren duidelijk gebaseerd op de originele Minimoog uit de jaren 70, maar de Muse doet eerder een beetje 'Rolandesque' aan met z'n fors uitgevallen knoppen en schuiven. Voor mij voelt het wat onwennig aan; het lijkt op een bepaalde manier eerder op een eerbetoon aan Moog dan *the real thing*.

Allemaal een kwestie van smaak. Het apparaat zelf voelt geruststellend solide aan met z'n stevige knoppen op het frontpaneel en het semi-gewogen Fatar klavier. Dat klavier biedt natuurlijk velocity en aftertouch, maar dat laatste wel in channel-versie, dus niet polyfoon. Afhankelijk van wat voor speler je bent, kan dat een dealbreker zijn, maar de grote meerderheid zal er niet mee zitten. Het zet de prijs wel in een licht negatief daglicht, want veel andere synths in deze prijsklasse hebben poly aftertouch dan wel mpe. Wat me echt tegenviel, zijn de dunne plastic mod- en pitchwheels.

Bouwstenen

De soundengine van de Muse gebruikt drie oscillators per stem; twee standaard audio rate en de derde Modulation Oscillator, die als lfo fun-

Communicatie

Dankzij midi- en usb- en cv-aansluitingen kan de Muse externe apparatuur aansturen of er door aangestuurd worden.

Patch management

Met de sequencerknoppen selecteer je ook de patches. Momenteel is er nog geen editor/librarian, maar daar schijnt aan gewerkt te worden.

ModulatieToetsen

Het half-gewogen Fatar klavier ondersteunt channel aftertouch, maar geen polyfone aftertouch of mpe, zoals veel andere synths wel doen.

Preset categorie-knoppen

Een digitale delay is het enige ingebouwde effect. Gelukkig is die zeer inspirerend en zelfs een hoogtepunt in de Muse-uitrusting.

geert maar ook in het audiogebied kan werken. De twee audio-oscillators hebben veel meer te bieden dan je zou denken. Met een wavemixer maak je een balans tussen driehoek/zaagtand en variabele pulse. Met afzonderlijke knoppen bepaal je de shape en width. Zo heb je al een aardig assortiment aan controle over de golfvorm, zonder dat je modulatie moet gebruiken. Wat opvalt is dat zelfs op de simpelste driehoeksgolf-stand er al wat harmonische bite in de klank zit. Geen sinus dus – de mod oscillator kan die wel leveren – en daardoor heeft de Muse in de basis al een wat pittige klank.

Het kan veel ruiger met cross modulatie tussen de twee oscillators, waarbij elk van de twee de ander kan moduleren. En dan is er nog een aparte ring modulator-output die in de mixer opduikt. Combineer dat alles met de modulatie oscillator en er je

hebt erg veel mogelijkheden. In zowel lfo als audio mode (schakelbaar via een switch) kan deze gelijktijdig de toonhoogte van beide of een van de oscillators, de cutoff van het dubbele filter, pulsebreedte en vca-level moduleren. Met de Fase Invert-knop kan ie ook voor een stereo output zorgen. De mod oscillator heeft vijf golfvormen, waaronder ruis, en biedt de mogelijkheid tot key tracking en key retriggering.

Twee ladders

Alle oscillator-outputs en een witte ruisgenerator worden samengevoegd in de met faders uitgeruste mixer. Uiteraard mag de overload fader hier niet ontbreken, want een Moog is geen Moog als je de mixer niet kunt

ZELFS OP DE SIMPELSTE DRIEHOEKS-GOLF-STAND ZIT ER AL WAT HARMONISCHE BITE IN DE KLANK

oversturen. De op de CP-3 uit de jaren 60 gebaseerde vervorming klinkt geweldig met zijn nadruk op even harmonischen. Mooi materiaal voor de twee ladder-filters met resonantie die na de mixer komen. De ene kan als high pass of low pass gebruikt worden; de tweede is van het low pass-type. Je kunt ze in serie, parallel of in stereo mode inzetten. Aanvankelijk vond ik't maar een vreemd idee om twee bijna identieke filters te combineren; een gemiste kans om twee filters met verschillende karakters samen te laten werken, zoals

het ladderfilter en het Steiner-Parker filter in de Arturia PolyBrute. Het is vooral de stereo-optie die de beslissing van Moog begrijpelijk maakt, want daarmee kun je leuke stereo effecten maken door het linker- en rechterfilter net even anders af te stellen. Toch was wat meer variatie (zoals verschillende steilheden en keuzeoptie bij filter 2) prettig geweest. Wel kun je met Link de filters in serial mode combineren tot een band pass-filter, maar dan is er geen sprake meer van stereo. Al dat soort kritiek valt echter weg als je hoort wat de filters kunnen: een echte

Moogsound en fantastisch klinkend met wat resonantie, waardoor je bassen en leads meer punch en bite krijgen.

Hemelse delay

Het stereo-concept vinden we ook terug in de vca; in eerste instantie met een simpele panknop. Niks spannends aan in single mode, maar zodra je bi-timbraal gaat werken kun je de twee layers afzonderlijk pannen. Verder is er een pan spread die de stemmen verdeelt in het stereobeeld. Mijn favoriete onderdeel van de Muse is opvallend genoeg de Diffusion Delay; een digitaal effect, maar wel geïnspireerd op vintage delayapparatuur. Je kunt er lange delays mee maken die mistig oplossen als in

reverb, zonder dat de toonhoogte verandert als je de delaytijd verdraait. Er zijn afzonderlijke instelknoppen voor het linker- en het rechterkanaal, een feedbackregelaar en een Character-knop waarmee je de delays kunt filteren. Met de instelbare bitrate kun je geweldige lo-fi gruisige sounds maken. Veel mogelijkheden voor realtime ingrijpen en daardoor erg inspirerend. Je zou kunnen klagen dat één effect wel erg weinig is als je kijkt naar vergelijkbaar geprijsde polysynths, maar dat ene effect klinkt geweldig en past ook perfect in het klankmatige concept van de Muse.

Grijpgraag

De Muse nodigt je op alle vlakken uit om aan de knoppen te zitten en dat is een van z'n sterkste eigenschappen. Vaak zijn er forse draaiknoppen voor

JE HOORT EEN SCHOOLVOORBEELD VAN WAT JE VAN EEN MOOG WILT HOREN: RIJK, KARAKTERVOL EN UITERST LEVENDIG

essentiële parameters, en als er menu's gebruikt worden dan is dat prima te doen dankzij knoppen op de hoeken van de verschillende afdelingen. De Modulatie is eveneens lekker toegankelijk want de belangrijke bronnen zijn voorzien van simpele assign buttons, waarmee je ze aan elke knop op het bedieningspaneel kunt toewijzen. Behalve de mod oscillator heb je de beschikking over twee adsr-envelopes met looping, een speciale pitch lfo en twee instelbare lfo's. Moduleren kan ook met aftertouch, velocity, de pedaal-inputs, de twee cv-inputs, het

modwiel en een speciale macroknop op het frontpaneel.

Conclusie

Met een prijs rond de 3.500 euro heeft Muse flink wat concurrentie; denk aan de Arturia PolyBrute, de UDO Super Gemini, de Novation Summit, de Sequential Prophet 5 en 6, en anderen. De Muse klinkt niet overdonderend grootser dan de concurrenten en is ook niet het meest veelzijdig. Diverse van de genoemde synths bieden meer stemmen, en

vooral de digitaal-analoge hybrides bieden meer op het gebied van klank-variantie; iets wat zich vooral bij het layeren van klanken uitbetaalt. Muse is in dat opzicht beperkter en de imposante stereo-opties lijken sterk op wat UDO de laatste jaren heeft gedaan. Waarom zou je dan toch voor de Muse kiezen? Kwestie van op het ding spelen. Combineer maar eens een volle mono bas in een split met een schurende stereo pad aan de bovenkant; je hoort dan een schoolvoorbeeld van wat je van een Moog wilt horen: rijk, karaktervol en uiterst levendig. In tegenstelling tot de eerdere One weet de Moog Muse precies de juiste balans te vinden tussen moderne diepgang en een toegankelijk, hands-on ontwerp. De Muse is zeker niet perfect, maar mogelijk wel de inspiratiebron waar je al tijden naar op zoek bent. ■

Diepe sequencer

De sequencer van de Muse biedt verrassend veel mogelijkheden. Je kunt live of step time patronen maken met voor elke stap behalve polyfone pitch ook velocity, gate length, micro timing en soundpreset. Verder registreert elke stap de knopbewegingen en het is ook mogelijk om patch changes te registreren. De sequencer biedt verschillende varianten van probability en je kunt elke stap een mate van waarschijnlijkheid toewijzen, desgewenst bi-polar of in een gekozen toonsoort. Echt interessant is de Coin Toss Lane' (munt-opgooi-spoor), waarin je alternatieve noten of parameters voor elke stap kunt invoeren, waarna het toeval bepaalt welke variatie wordt gebruikt bij elke herhaling van een patroon.

INFO • Prijs: € 3.499,-
• Distributie: Inmusic
• Internet: moogmusic.com

SPECIFICATIONS • 8-stemmige, bi-timbrale analoge synth • 61 toetsen met velocity en channel aftertouch • 44 draaiknoppen, 18 faders, 129 drukknoppen, oled scherm • 2 oscillators per stem met fm, ring mod en hard sync • ruisgenerator • 2 ladderfilters waarvan een hp/lp • 2 adsr-envelopes • stereo vca's per stem • 2x lfo per stem • 16-voudige mod matrix • pitch lfo • digitale delay • arpeggiator, glide en chord memory • stereo line-out en hoofdtelefoon-out • sustain en expression inputs • 2x cv-in/out • clock-i/o • midi-i/o/t • 2x usb voor midi en computer, en als host

HET OORDEEL
+ karaktervolle analoge klank
+ veelzijdige oscillators
+ imposante stereo-opties
+ inspirerende diffusion delay
– geen polyfone aftertouch
– slechts 1 effect
– minder veelzijdig dan concurrentie

Interface.nl XTRA
video • performancevideo's door Lisa Bella Donna, Misha Mansoor en Stephan Moccio
pdf • handleiding